

प्रदेश राजपत्र

कर्णाली प्रदेश सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ६) वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत, असोज १७ गते, २०८० साल (संख्या १०)

भाग-३

कर्णाली प्रदेश सरकार

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको

सूचना

द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्ग उपचार खर्च कार्यविधि, २०८०

प्रस्तावना: कर्णाली प्रदेश सरकारको आ.व. २०८०/०८१ को स्वीकृत वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम बमोजिम सशस्त्र द्वन्द्व, जनआन्दोलन र प्रदेश स्थापनाको लागि भएको आन्दोलनका घाइते अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई उपचार खर्च प्रदान गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

कर्णाली प्रदेश विनियोजन ऐन, २०८० को दफा ९ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कर्णाली प्रदेश सरकारले यो कार्यविधि बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम “द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्ग उपचार खर्च कार्यविधि, २०८०” रहेको छ।
(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-
- (क) “अस्पताल” भन्नाले मन्त्रालयले बिरामीको उपचार गर्न सम्झौता गरेको स्वास्थ्य संस्था सम्झनु पर्छ र सो शब्दले सुरु अस्पताललाई समेत जनाउँछ।
- (ख) “कुरुवा” भन्नाले अस्पतालमा भर्ना भएदेखि बहिर्गमन (डिस्चार्ज) नहुन्जेल बिरामीको हेरचाहका लागि बिरामीसँगै बसेको व्यक्ति सम्झनु पर्दछ।
- (ग) “द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्ति” भन्नाले सशस्त्र द्वन्द्व वा जनआन्दोलनका क्रममा घाइते भई तत्कालीन स्थानीय शान्ति समितिको सिफारिस सूचीमा नाम समावेश भएको वा नेपाल सरकारद्वारा गठित कार्यदलको प्रतिवेदनमा घाइते वा अपाङ्ग भनी उल्लेख भएको वा सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट द्वन्द्व पीडित घाइते भनी सिफारिस गरेको वा सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप आयोगबाट द्वन्द्व पीडित घाइते, यौनहिंसा पीडित भनी सिफारिस गरेको वा प्रदेश स्थापनाको लागि भएको आन्दोलनमा घाइते वा अपाङ्गता भएको शारीरिक वा मानसिक रूपमा अशक्त तथा नियमित रूपमा उपचार गराईरहेको घाइते वा अपाङ्ग व्यक्ति सम्झनु पर्छ।
- (घ) “परिचयपत्र” भन्नाले सशस्त्र द्वन्द्व वा जनआन्दोलनको क्रममा घाइते वा यौनहिंसा पीडित वा अपाङ्गता भएको भनी नेपाल सरकार वा सत्यनिरूपण तथा मेलमिलाप आयोग वा स्थानीय तहबाट प्रदान गरिएको परिचयपत्र सम्झनु पर्छ।

- (ड) “विरामी” भन्नाले द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भई यस कार्यविधि बमोजिम उपचार गराउने व्यक्ति सम्झनु पर्छ।
- (च) “मन्त्रालय” भन्नाले कर्णाली प्रदेश सरकारको आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।
- (छ) “सुरु अस्पताल” भन्नाले प्रदेश अस्पताल वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत वा मन्त्रालयले सम्झौता गरेका प्रदेशभित्रका अन्य अस्पताल सम्झनु पर्छ।
३. **सम्झौता गर्नुपर्ने:** द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको उपचार गर्ने प्रयोजनको लागि मन्त्रालयले नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकार मातहतका सरकारी अस्पतालसँग अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा सम्झौता गर्नु पर्नेछ।
४. **उपचार गराउन सक्ने:** (१) कर्णाली प्रदेशभित्र स्थायी बसोबास भएको द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिले सुरु अस्पतालमा गई उपचार गराउन सक्नेछ।
- (२) द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिले सुरु अस्पतालमा गई यस कार्यविधि बमोजिम उपचार गर्नका लागि निवदेन दिन मन्त्रालयले स्थानीय पत्रपत्रिका वा एफ.एम. रेडियो वा अन्य सञ्चार माध्यम वा मन्त्रालयको वेबसाइटबाट सार्वजनिक सूचना प्रकाशन र प्रसारण गर्नु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम अस्पतालमा उपचार गराउन देहायका कागजात सहित अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा निवदेन दिनु पर्नेछ:
- (क) द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,
- (ख) परिचय पत्रको प्रतिलिपि वा सशस्त्र द्वन्द्व वा जनआन्दोलन वा प्रदेश स्थापनाको लागि भएको

आन्दोलनको क्रममा घाइते वा अपाङ्गता भएको विवरण खुल्ने कागजात,

(ग) स्थानीय तहले प्रदान गरेको परिचय पत्र पेश गरेकाको हकमा सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयको द्वन्द्व पीडित हो भनी खुल्ने प्रमाणित गरेको सिफारिस,

(घ) नियमित रूपमा उपचार गराइरहेको भए विवरण खुल्ने कागजातको प्रतिलिपि।

स्पष्टीकरण: यस उपदफाको प्रयोजनको लागि “सशस्त्र द्वन्द्व” भन्नाले सम्वत् २०५२ साल फागुन १ गतेदेखि सम्वत् २०६३ साल मंसिर ५ गतेसम्म राज्य पक्ष र तत्कालीन नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी) बीच भएको सशस्त्र द्वन्द्व सम्झनु पर्छ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमका कागजात सहित निवेदन दर्ता गरेपछि सुरु अस्पतालले उपचार गर्नु पर्नेछ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमको उपचार गर्दा द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको रोगको प्रकृति हेरी विशेषज्ञ डाक्टरको प्रेस्क्रिप्शनका आधारमा त्यस्तो व्यक्तिलाई अस्पतालमा भर्ना गरी उपचार गर्नु पर्नेछ।

(६) सुरु अस्पतालमा उपचार गराउँदा थप उपचारको लागि अन्य अस्पतालमा पठाउनु पर्ने भनी विशेषज्ञ चिकित्सकले प्रेषण गरेको अवस्थामा मात्र मन्त्रालयले सम्झौता गरेको अस्पतालमा गई द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिले उपचार गराउन सक्नेछ।

(७) उपदफा (६) बमोजिम प्रेषण गर्दा विशेषज्ञ चिकित्सकले उपचार हुन नसकेको कारण प्रष्ट खुलाई त्यसरी प्रेषण गर्ने चिकित्सकको नाम, थर, पद र नेपाल मेडिकल काउन्सीलको दर्ता नम्बर समेत उल्लेख गर्नुपर्नेछ।

(८) यस कार्यविधि बमोजिम उपचार गराउँदा अस्पताल वा अस्पतालले सञ्चालन गरेको फार्मसीमा उपलब्ध औषधी तथा

अस्पतालले उपलब्ध गराउने सामग्री वा सेवाको प्रयोग गरी उपचार गराउनु पर्नेछ। अस्पतालमा उपलब्ध नभएको औषधी, सामग्री वा सेवा अन्यत्रबाट खरिद गरी उपचार गर्दा लागेको खर्च मन्त्रालयले व्यहोर्ने छैन।

५. **यातायात खर्च:** (१) बिरामी र एकजना कुरुवाको लागि लाग्ने यातायात खर्च अनुसूची-३ बमोजिम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(२) बिरामीलाई उपचार गर्न आउँदा लागेको यातायात खर्च वर्षमा एकपटक मात्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

तर सुरु अस्पताल र अस्पतालबाट डाक्टरको प्रेस्क्रिप्शनका आधारमा कम्तीमा एक महिना वा सोभन्दा बढी समयवाधि पछि पुनः चेक जाँचको लागि आउनु पर्ने भनी प्रमाणित गरिदिनेमा थप एकपटक मात्र यातायात खर्च उपलब्ध गराउन सकिनेछ।

(३) घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको हेरचाहको लागि आउने कुरुवालाई यातायात खर्च उपलब्ध गराउँदा घाइते व्यक्तिलाई अस्पतालमा भर्ना गर्नुपर्ने भएमा मात्र अनुसूची-३ बमोजिमको रकम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

६. **प्रेषण गरिएको द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको यातायात खर्च:** (१) दफा ४ को उपदफा (६) बमोजिमको सुरु अस्पतालबाट प्रेषण भएको द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्ति र निजको एकजना कुरुवालाई यातायात खर्च बापतको रकम उपचार गरेकै अस्पतालबाट भुक्तानी दिनु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको खर्च भुक्तानी लिन द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिले प्रेषण भएको उपचार कार्ड, सम्बन्धित अस्पतालको कागजात र यातायातको टिकट संलग्न राखी अस्पतालमा अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि अस्पतालले अनुसूची-५ बमोजिम अधिकतम एकपटक एकमुष्ट जनही दश हजार रुपैयाँ दरले रकम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

७. **खाना खर्च:** द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्ति सुरु अस्पताल वा प्रेषण भएको अस्पतालमा उपचार गराउँदा भर्ना भई बहिर्गमन (डिस्चार्ज) नभएको अवधिसम्म बिरामी र एकजना कुरुवाको खाना खर्च बापत बिरामी भर्ना गरी उपचार गरेको अस्पतालले अनुसूची-५ बमोजिम प्रतिदिन एकमुष्ट एक हजार रुपैयाँका दरले खर्च उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

तर भर्ना भएको बिरामीको हकमा अस्पतालबाट खाना उपलब्ध हुने भए बिरामी भर्ना गरी उपचार गरेको अस्पतालले कुरुवाका लागि मात्र प्रतिदिन पाँचसय रुपैयाँका दरले खर्च उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

८. **खर्च भुक्तानीको लागि निवेदन दिनु पर्ने:** (१) बिरामी र कुरुवाको यातायात तथा खाना खर्च बापतको रकम भुक्तानीका लागि सम्बन्धित अस्पतालमा अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन दिनु पर्नेछ।

(२) बिरामी र कुरुवाको यातायात र खाना खर्च बापतको रकम अनुसूची-५ बमोजिम भरपाई गरी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

९. **जनशक्ति व्यवस्था गर्न सक्ने:** (१) मन्त्रालयसँग सम्झौता भएका सुरु अस्पतालमा बिरामीको उपचारमा सहयोग गर्नको लागि एकजना जनशक्तिलाई सहायकस्तर चौथो तहको सुरु तलब स्केल बराबरको रकम पाउने गरी मन्त्रालयले सेवा करार सम्झौता गरी लिन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सेवा करार लिने प्रयोजनका लागि मन्त्रालयले प्रदेश लोकसेवा आयोग, कर्णाली प्रदेशसँग विज्ञापन नं. ६५२/ २०७९-८० को स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्सपेक्सन समूह, चौथो तह अ.हे.ब. पदको सिफारिस सूचनामा अस्थायी सूचीमा परेका व्यक्तिको योग्यताक्रमका आधारमा नामावली माग गर्नुपर्नेछ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम नामावली प्राप्त भएपश्चात नामावलीमा उल्लिखित व्यक्तिलाई अस्थायी योग्यताक्रम अनुसार सेवा करार सम्झौता गर्ने प्रयोजनका लागि मन्त्रालयले वेबसाइट मार्फत सूचना प्रकाशन गरी सेवा करारमा छनौट गर्नेछ।

१०. **असुल उपर गरिने:** द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिले झुट्टा विवरण पेश गरी उपचार लिएमा त्यस्तो व्यक्तिलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरी उपचार खर्च बापत लागेको रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ।
११. **रकम पठाउनु पर्ने:** मन्त्रालयले द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको उपचारको लागि अस्पतालसँग सम्झौता गरे पछि रकम पठाउनु पर्नेछ।
१२. **रकम माग गर्न सक्ने:** (१) द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको उपचारको लागि दफा ११ बमोजिमको रकम नपुग भई थप रकम आवश्यक भएको खण्डमा अस्पतालले मन्त्रालयमा थप रकम माग गर्न सक्नेछ।
(२) यस कार्यविधि बमोजिम द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको उपचार गर्दा लागेको बील बमोजिमको खर्च मन्त्रालयले अस्पताललाई सोधभर्ना दिन सक्नेछ।
१३. **हिसाब फछ्यौट गर्नु पर्ने:** अस्पतालले दफा ११ र १२ बमोजिम मन्त्रालयबाट प्राप्त भएको रकम र खर्चको हिसाब चालु आर्थिक वर्षको असार मसान्तभित्र फछ्यौट गर्नु पर्नेछ।
१४. **प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने:** (१) अस्पतालले द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको उपचार खर्च र त्यस्तो व्यक्ति तथा कुरुवाको खाना र यातायात खर्चको विवरण सहित अनुसूची-६ बमोजिमको प्रतिवेदन आर्थिक वर्षको असार मसान्तभित्र मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।
(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदनका आधारमा मन्त्रालयले विवरण तयार गरी वेबसाइट मार्फत् सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ।
१५. **अनुगमन गर्न सक्ने:** (१) यस कार्यविधि बमोजिमका कामकारवाहीको सम्बन्धमा मन्त्रालयले अनुगमन गर्न सक्नेछ।
(२) उपदफा (१) बमोजिमको अनुगमनको आधारमा मन्त्रालयले आवश्यकतानुसार अस्पताललाई निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित अस्पतालको कर्तव्य हुनेछ।

१६. खारेजी र बचाऊ: (१) द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्ग उपचार खर्च कार्यविधि, २०७९ खारेज गरिएको छ।

(२) द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्ग उपचार खर्च कार्यविधि, २०७९ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ।

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

अनुसूची-१

(दफा ३ सँग सम्बन्धित)

सम्झौतापत्रको ढाँचा

कर्णाली प्रदेश सरकार, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, सुर्खेत र

..... बीच भएको सम्झौता पत्र

कर्णाली प्रदेश सरकार (मन्त्रीस्तर) को मिति ..... को निर्णयानुसार आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय (यसपछि “प्रथम पक्ष” भनिएको) र ..... (यसपछि “दोस्रो पक्ष” भनिएको) बीच द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्ग उपचार खर्च कार्यविधि, २०८० बमोजिम द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्गता भएको व्यक्तिको देहायका शर्तहरू बमोजिम हुने गरी उपचार गर्न, गराउन दुवै पक्ष सहमत भई प्रथम पक्षको कार्यालयमा बसी यो सम्झौतापत्र तयार गरी तपसिलका व्यक्तिको रोहबरमा सम्झौतापत्रमा दस्तखत गरी एक/एक प्रति बुझिलियो, दियो।

शर्तहरू:

१. ....

२. ....

दोस्रो पक्षको तर्फबाट,

दस्तखत:

मिति: २० / /

नाम: .....

पद: .....

कार्यालय: .....

प्रथम पक्षको तर्फबाट,

दस्तखत:

मिति: २० / /

नाम: .....

पद: .....

कार्यालय: कर्णाली प्रदेश सरकार,
आन्तरिक मामिला तथा कानून
मन्त्रालय

रोहबर

१.

२.

रोहबर

१.

२.

अनुसूची-२

(दफा ४ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

उपचारका लागि दिने निवेदनको ढाँचा

मिति:

२०८... /.... /...

श्री .....अस्पताल

..... ।

विषय: उपचार गराई पाऊँ।

उपर्युक्त सम्बन्धमा कर्णाली प्रदेश सरकारले जारी गरेको “द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्ग उपचार खर्च कार्यविधि, २०८०” को दफा ४ को उपदफा (३) बमोजिमको कागजात सहित मेरो उपचारको लागि यो निवेदन पेश गरेको छु। उपचारका लागि आवश्यक पर्ने घाइते तथा अपाङ्गता भएको विवरण खुल्ने कागजातहरू यसैसाथ संलग्न राखेको व्यहोरा अनुरोध छ।

यसै निवेदन साथ पेश गरेको विवरणहरू साँचो हो, झुट्टा ठहर भएमा कानून बमोजिम सहन/बुझाउन मञ्जुर छु।

निवेदक

दस्तखत:

नामथर:

स्थायी ठेगाना

सम्पर्क नं.

अनुसूची-३

(दफा ५ को उपदफा (१) र (३) सँग सम्बन्धित)

घाइते व्यक्ति र कुरुवाको लागि यातायात खर्च

जिल्ला	यातायात खर्च (एकमुष्ठ अधिकतम)		पेश गर्नु पर्ने कागजात	कैफियत
	घाइतेको लागि	कुरुवाको लागि		
हुम्ला	१२,०००/-	८,०००/-	हवाई टिकट र बोर्डिङ पास	सडक मार्गको प्रयोग गरेको अवस्थामा एकमुष्ठ अधिकतम दश हजार रुपैयाँ।
डोल्पा र मुगु	६,०००/-	४,०००/-		
जुम्ला र कालिकोट	३,०००/-	२,०००/-		
जाजरकोट र रुकुम पश्चिम	२,५००/-	१,५००/-		
दैलेख, सुर्खेत र सल्यान	२,०००/-	१,०००/-		
सुर्खेत	१,०००/-	५००/-		गुर्भाकोट, लेकवेशी र भेरिगंगा नगरपालिकाबाट आउने बिरामीको हकमा
सुर्खेत	५००/-	५००/-		वीरन्द्रनगर नगरपालिकाबाट आउने बिरामीको हकमा

अनुसूची-४

(दफा ६ को उपदफा (२) र दफा ८ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)
खाना र यातायात खर्च रकम भुक्तानीको लागि अस्पतालमा पेश गर्ने निवेदनको

ढाँचा

मिति: २०८... /... /...

श्री.....अस्पताल,

.....।

विषय: खाना र यातायात खर्च बापतको रकम उपलब्ध गराई पाऊँ।

कर्णाली प्रदेश सरकारबाट जारी द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्ग उपचार खर्च कार्यविधि, २०८० बमोजिम यस अस्पतालमा उपचार गराउँदा पाउने खाना तथा यातायात खर्च बापतको देहाय बमोजिमको रकम उपलब्ध गराई पाउन सवारी साधनको टिकट (हवाइजहाजको हकमा बोर्डिङ्ग पास समेत) यसैसाथ संलग्न राखी अनुरोध गर्दछु।

सि. नं.	बिरामीको नामथर, ठेगाना र सम्पर्क नम्बर	कुरुवाको नामथर, ठेगाना र सम्पर्क नम्बर	विवरण				जम्मा खाना खर्च	जम्मा यातायात खर्च	जम्मा पाउने रकम
			देखि	सम्म	दिन	प्रतिदिन खाना खर्चको दर			

निवेदक

नाम थर:

स्थायी ठेगाना:

सम्पर्क नं.:

दस्तखत:

मिति:

अनुसूची-५

(दफा ६ को उपदफा (३), दफा ७ र दफा ८ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

बिरामी तथा कुरुवाको खाना र यातायात खर्च बापतको रकम बुझी लिएको भरपाइको ढाँचा ।

..... अस्पताल

द्वन्द्व पीडित घाइते अपाङ्ग उपचार खर्च कार्यविधि, २०८० बमोजिम बिरामी तथा कुरुवाको खाना र यातायात खर्च रकम बुझी लिएको भरपाई

क्र. सं.	बिरामी को नाम	कुरुवा को नाम	बिरामी उपचार को लागि भर्ना भएको मिति	बिरामी बहिर्गमन भएको मिति	बिरामी तथा कुरुवाको यातायात तथा खाना बापत भुक्तानी गरिएको रकम		जम्मा रकम	रकम बुझिलिएको मिति	रकम बुझिलेने को दस्ताखत	कैफियत
					खाना खर्च	यातायात खर्च				
१.										
२.										
३.										
जम्मा रकम										

तहाँ मन्त्रालयबाट मिति..... को सम्झौता बमोजिम रु..... प्राप्त भएकोमा उक्त कार्यविधि बमोजिम जम्मा..... रुपैयाँ खर्च भई ..... रुपैयाँ बाँकी रहेको व्यहोरा समेत जानकारीको लागि अनुरोध गर्दछु।

दस्तखतः

नामः

पदः

अस्पतालको छापः

निर्णय भएको मिति: २०८०/०६/०२

आज्ञाले,

निधिराज न्यौपाने

प्रदेश सरकारको निमित्त सचिव

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, कर्णाली प्रदेश, सुर्खेतमा मुद्रित